

Brassóban, Nagy- s Czárna-utca sarkán
Papp Ferencz butoraktára fölött,
hol a szerkesztő hétköznapiakon délelőtt
9—11 óra között,
és Bolonya, mester-utca 325. sz. alatt,
hol minden délután találhatók,
ap szellemi részét illető minden közle-
mény, valamint az
előfizetési pénzek és hirdetések
bérmentesen ide küldendők.
agy-külföldi megyei érdekű közlemények
Horváth László
ársszerkesztőhöz Segesvárra küldendők,
a kis-külföldi megyei érdekű közlemények
Gyöngyösi István
ársszerkesztőhöz Dicső-Szt.-Mártonba.

BRASSÓ

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

ELŐFIZETÉSI ÁR
helyben házhoz hordva vagy vidékre pos-
tán küldve
Egész évre 7 frt, félévre 3 frt 50 k
negyedévre 1 frt 80 kr.
Külföldre egész évre 20 frank.
HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos garmond-sor vagy annak helye
5 kr. (1—10 sor 50 kr. Nagyobb és több-
szori hirdetéseknek kedvezmény.
Minden egyes hirdetés után külön 30
kr. bélyegdíj fizetendő.
Nyilvtéri közlemény sora 10 kr.
Hirdetések és Nyilvtér előre fizetendő.
Kéziratok vissza nem adtnak.

AZ E. M. K. E. brassó- s nagy-külföldi megyei választmányának hivatalos közlönye.
A brassói és erzsébetvárosi kir. törvényszékek s ezekhez tartozó Brassói, fogarasi, hosszufalusi és zernesti, dicső-szentmártoni, erzsébetvárosi, hosszú-aszói, kühalmi, medgyesi, nagy-siuki, segesvári és
szent-ágotai kir. járásbírók hivatalos hirdetője.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁRÓMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban. **Budapest:** Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukcs és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát, **Bécsben:** Daube G. L és társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelik Alajos, Dukcs M.; **Berlinben:** Rudolf Mosse; **Frankfurtban:** Daube G. L s társa hirdetési irodájában.

66-ik szám.

Brassó, Szombat, június 8-án.

V. évfolyam. 1889.

Lapunk keddi száma a közbeeső kettős ünnep miatt csak csütörtökön f. hó 13-án jelenik meg.

Felhívás Brassó város közönségéhez!

Pünkösöd első napján este 9 órakor a debreczeni gazdasági tanintézet szerencsétleni városunkat látogatásával, itt és vidékünkön töltve néhány napot.

Tanulni jönnek az anyaországból hozzánk Erdélybe s e tanulmányokkal kapcsolatosan megismerkedni az erdélyi, mostohább körülmények között élő testvéreikkel.

Adjunk alkalmat nekik, hogy megismerjenek. Mutassuk meg debreczeni vendégeinknek, hogy itt e régi város falai s e nemes vármegye határai között számban bár csekély, földi javakkal bár meg nem áldott, de lángoló honfiúi kebelrel bíró magyarság lakik, a mely őseitől öröklött magyar vendégszeretettel fogadta a távol vidékekről jövő testvéreket és vendégeket.

Nincs szó ünnepélyekről, csak hagyományos vendégszeretetről; nem külsőségek kellenek, csak őszinte testvéri jóindulat.

Lapunk más helyén van az itt időzés programja. Járuljon hozzá mindenki e program betöltéséhez, ünnep lévén, ünnepeljünk vendégeinkkel!

Brassó város magyarsága minden alkalommal megmutatta, hogy benne igaz, hamisságtalan magyar vendégszeretet honol, mutassa meg ezt most is a legvendégszeretőbb magyar város gyermekeivel szemben. Fogadjuk őket szívélyesen a vasuti indóháznál s tanúsítsunk testvéri szeretetet s figyelmet irántuk különben is rövid tartamu itt időzésük alatt.

Debreczeni vendégeinket hozza a magyarok istene közénk!

Az Emke és az egyházak.

Sajátságos jellemvonása az emberiségnek és különösen korunknak, hogy a háláérzet teljesen kiveszett belőle, hogy a jótéteményt kötelességnek, a kötelességet érdemnek tekinti.

Habár nagyjában elfogadott elv, hogy a magyar nemzet s magyar ember soha hálátlan nem volt s e tekintetben szívesen hivatkozunk a történelemre, mely gazdag az oly

lapokban, a melyeken a magyar nemzet hálája oly tettekért is fel van jegyezve, minőket követelni lett volna joga, de azért megnyerve, mégis hálásan megköszönt: mindazonáltal korunkban a hálátlanság ép úgy sajátja lett nemzetünknek, akár az erőnk felülmúló nagyzási vágy és soha jobban előtérbe nem lépett az a felfogás, hogy a jótett kötelesség, mint napjainkban. Bizonyosság erre az Emke és egyházak közötti viszony s az a legújabb támadás, melynek ez a legnagyobb társadalmi alkotás a napokban ki volt téve.

Az Emke kis vagyont gyűjtött, hogy megmentse az erdélyi részekben a nemzetnek népben és vagyonban azt, a mi még megmenthető s visszaszerezze a nemzetnek népben azt, a mi még visszaszerezhető. A leghazafiasabb célra, teendőik óriási halmazára öt évi szüntelen, legnagyobb mérvű agitációja dacára nem volt képes még egy félmillió forintnyi alapot előteremtetni; annak az összegnek felét sem, mely minimuma a szükségletnek akkor, ha csak félig-meddig akar sikeresen munkálkodni. Ismételjük, fele sincs még meg a minimaliter szükséges összegnek, mert a legkevesebb, a mivel az Emkének, hogy lassan-lassan megközelítse magasztos célját, birnia kell, egy millio.

És dacára ennek az Emke odaáll ezzel a parányi vagyonával a nálánál sokkal gazdagabb erdélyi egyházak mellé s segíti azokat nemzeti egyházi missiojukban. Segíti dacára a nak, hogy saját, nem felekezeti, választmányai által kért, nagyon szükséges segélyeket nem adhatja meg, vagy más szóval, az Emke a maga rovására segíti az egyházakat. Habár e segélyezés is nemzeti cél szolgál, — mert hisz különben nem adhatná az Emke — bizonyos, hogy korántsem annyira az Emke érdekében álló, mint az önálló segélyezés, önálló alkotás. Ez szelvében-hosszában hirdeti az Emke dicsőségét, az egyes vidékekre adott segélyek tisztesen pótoltnak vissza a nemzet lelkesedéséből folyó áldozatkészség által, mert a segélyezett vidék lakossága igyekszik tőle telhetőleg erősíteni azt az intézményt, melytől a maga növekedését és gyarapodását várhatja, míg ellenben ez az eset az egyházi segélyeknél nem forog fenn. Az egyház elfo-

gadja a segélyt, pap, tanító javadalmazása emeltetik vele, másrészt templom, iskola építetik általa, ámde az az intézmény csak egyházi marad, ritkán — tisztelet a kivételnek — szolgálja meg az Emkének.

És dacára ennek az Emke mégis megosztja filléreit az egyházakkal, mert úgy találja, hogy Erdélyben minden magyar egyháznak, legyen az bár katolikus, református, lutheránus, unitárius, vagy zsidó, nemzeti missiója is van, a melyben őket támogatni kell. Csakhogy természetesen e támogatás nem lehet olyan, minőnek az illető egyház akarja, hanem olyan, a minőnek ezt az Emke, mint adakozó szükségesnek látja. Idáig rendben volna minden, ha az egyházak nem esnének abba a gyarló emberi hibába, hogy a jótettet kötelességnek tekintik.

Legelőbb az erdélyi ev. ref. egyházzal volt baj. Nem fogadta el az Emke segélyét. Es az Emke, mely nem elégitheti ki fiókjai teljesen indokolt kéréseit, egy évig szépen instálta a kálvinista egyházat, hogy legyen kegyes elfogadni a segélyt. Végre tisztázva lett az ügy és az egyház kegyeskedett elfogadni.

Számokban ki nem fejezhető az a kár, melyet ez által az Emke szenvedett, a felekezeti rövidlátás nagyban csökkentette a kálvinisták adakozását. Alig hogy rendbe jött a kálvinistákkal, előáll a magyarországi katolikusok vezérlapja, a „Magyar Állam“ s megtámadja az Emkét, a miért többet ad a kálvinistáknak s mert véletlenül elnöke is, titkara is kálvinista, felekezetiességgel vádolja az egyesületet.

Eltekintve attól, hogy e támadás egyenesen rosszakaratu, mert valótlán állításon alapul, hisz eddig a róm. kath. egyház több segélyt kapott az Emkétől, mint a kálvinista s elnökségében is tulnyomó a katolikus elem, — természetesen szintén véletlenül, mert nem szoktuk az embereket vallásuk szerint bíráltni — direktoriumának egyik tagja az erdélyi róm. kath. státus előadója, — részünkről ezt a felekezeti féltékenységet csaknem természetes kifolyásának tekintjük az egyházak segélyezésének. Mert ismét emberi gyarlóság s felekezeti szűkkeblőség, hogy mindegyik szeretne terjeszkedni, növekedni, a mi persze csak a

A „BRASSÓ“ TÁRCZÁJA.

Krisztus és a galamb.

(Mondaj)

Mikor Krisztus negyven napra
A pusztába kiment vala,
Hogy ott éljen szomjan, éhen,
Fázódjék a rideg éjen
S elkészüljön mire vágyott,
Megtanítani a világot:
Hogy kell a jó Istent félni
Egymás között békén élni.
— Nem vala ott város, falu,
Sem házacska, sem tárt kapu;
Lombos erdő enyhe árnya
Nem fogadta jó tanyára:
Néhány bokor, egypár cserje...
Kis madárcák lakóhelye...
Mindaz, a mi tél-tul látszott
S tarkítá a pusztaságot.

Egyszer csak egy éjféli tájba
Hallszik az ég mormogása;
Dörög, csattan, hull a zápor,
Nincs menedék közel-távol.
Szegény Krisztus ázik-fázik,
Ifju arcza könyttől ázik,
Futna jobbra, futna balra,
De hiába, de mi haszna.
— Végezetre jut eszébe:
A fecskétől szállást kérne:

„Nem adhatok, — mond a fecske —
Hiszen nekem is szűkecske,
Hanem talán kakuk komám
Adna szállást az éjszakán...!“
De a kakuk megszegyelve
Bevallja, hogy a fekhelye
Nem az övé, úgy foglalta,
A rigótól elrabolta;
Tán a bagoly tágas háza
Fogadná be éjszakára;
De a bagoly — rossz a mája —
Az ajtóját jól bezárja,
S kikiált a vén goromba,
Hogy a háza nem koresma.
— Most a fűrtet keresi fel,
De az is csak nem-mel felel.
Veréb, golya mind azt mondja:
„Adnánk bizony, hogyha volna.“

Szegény Jézus tovább méne
Zivataros, rideg éjbe.
Zug a vihar, hull a zápor
Nincs menedék közel-távol.
Tekint jobbra, tekint balra,
De hiába, de mi haszna!

Hát a mint ott búsan állna,
Fehér galamb megsajnálja:
Híja szóval, híja szívvél,
Szállást ad a rideg éjfel.
— Puha ágat vet mohából,
Enni is ad nagyítóval.

Virágkehely aranymezét...
Ugy látja el jó vendégét.
Majd az álom, édes álom
Erőt vesz a szempillákon.
S Krisztus alszik hosszan, mélyen,
Jó tanyában, rideg éjen.
S mikor a nap bibor képe
Felszálla a derült égre,
Búcsút mond kis gazdájának,
Fényes, fehér galambjának.
Szívvel, szóval megáldotta,
Követének választotta:
A szent lelket pünkösöd napra
Galamb hozta, Krisztus adta.

Végh Mátyás.

Czenktetón.

— Regényes elbeszélés. —
(Folytatás.)

E közlés némileg megnyugtatta a kísértőket s most zugolódás nélkül követték a vezetőt, egymás között a legkalandosabb terveket szőve a jövő felől.

A táj mind vadregényesebb lön. Majd bekanyarultak egy völgykötvénybe, a hol most Brassó fekszik, de a mely városnak akkor még nyoma sem volt. Csak későbbi századoknak volt fentartva, e vadont művelhetővé s a polgárisodottságnak hozzáférhetővé tenni. Csak későbbi századoknak, napjainknak, volt fentartva, a régi nyerseséget, mely kezében a harcibárdal hangozott az anyam s tied fölött, tedd meg és átköszö-

másiknak rovására történhetik. Ezt pedig az Emkének elősegíteni nem szabad. És mert nem teszi, mert segítéseivel nem a felekezeti, hanem kizárólag a nemzeti érdek a mérvadó s így ebből kifolyólag akarva, nem akarva kénytelen lesz mindég egyes egyházi kéréseket elutasítani s a nemzeti szükséglet szerint egyik egyháznak nagyobb segítyt adni, mint a másoknak: el kell készülnie, hogy mindég lesz elégedetlen s esetleg támadó fél.

Az a kérdés már most, érdekében áll-e ez az Emkének? Bizonyára nem. Azért tehát vessen számot az Emke a helyzettel és viszonyokkal és igyekezzék az egyházi segítők helyett önálló alkotáásokra fektetni a főszűlyt. Jóllehet kicsiny ehhez még ma a tőkéje, de jó az isten, él még a magyar nemzet, vannak még, kik lelkesedni tudnak ily szent célokért, e tőke gyarapodni fog. Csak az önálló alkotáások képezhetik célját az Emkének. Erre törekedjék.

Nagyon természetes, hogy a mit eddig biztosított az egyházaknak, az érintetlen marad, de jövőre legyen a jelszó: Önálló alkotáások!

Országgyűlés.

A képviselőház szerdai ülésében harmadszori olvasásban is elfogadtatván a budgettörvény, a pénzügyi közgazgatás reformjára vonatkozó törvényjavaslatot tárgyalta s hosszu általános vita után általánosságban el is fogadta részletes tárgyalás alapjául.

Behatóan és figyelemmel hallgatott beszédben indokolta a javaslatot Hegedűs Sándor; a javaslat ellen szóltak Szederkényi Nándor, Beöthy Ákos, Szimonfay János és Meltzl Oszkár, a javaslat mellett pedig Széll Ákos. A vita bezárása után Wekerle miniszter felett kimerítően az ellenzék részéről a javaslat ellen felhozott kifogásokra, különösen a mi az illetékkiszabási teendőket, a főispánok hatáskörét s a közigazgatási bizottságokat illeti. A pénzügyminiszternek meggyőző érvelésekben gazdag polemicus beszédét élénk helyeslésekkel kísérte a többség.

Végül Asbóth János interpellált, a krassó-szörényi inséges bánya-munkások ügyében.

Az ülés napirendje előtt Várady Gábor nyilatkozott Polónyi vádjait illetőleg. Polónyi s az elnök rövid nyilatkozatai után, a ház az ügy felett napirendre tért.

Külföldi szemle.

Brassó, 1889. június 7.

A „National Ztg.” szerint a berlini udvarnál már előkészületeket tesznek Ferencz József császár és király fogadtatására, kit aug. 13. s 14-re várnak oda. Aug. 15-én uralkodónk tiszteletére, ki három-négy napig fog ott időzni, a berlini helyőrség felett diszszemlét tartanak.

A mint Belgrádból jelentik, a vallásügyminiszter és Mihály ex-metropolita között megegyezés jött létre.

rülni s e csiszolásnak a régi ököljog hatalmát kölesőnőzni, mely büntetlenül sajátíthatott el idegen tulajdont.

Tehát akkor vad pusztaságban terült el e táj. Csak a Czenket koronázta egy klastrom, mely képzeletünket foglalkoztatja, s mely felé Esztery és társai tartottak, hogy látogatásukkal tiszteljék meg a zárda-főnököt.

Midőn a kolostorhoz közeledtek, tompa harangszó ütötte meg füleiket, melynek hangja a zárda tornyából messze kihallszott a tájra. Az öreg apátnak harangoztak utolsót, a kit épen őseinek sirboltjába helyeztek.

Midőn Esztery és kísérete a kolostor kapujához megérkeztek, sokáig kellett várniok, míg bebocsátást nyertek. A szerzetesek mindannyian a templomban voltak összegyűlve, hogy elhunyt főnöküknek a végső tiszteletet megadják.

Ezen hirt Esztery a neki kaput nyitó barátától hallotta, a mi némi zavarba is hozta. Az apát halála által ugyanis a király utasításaiban bizonyos hézag keletkezett. Kivel értekezhetik tehát a klastrom meg-megszállása iránt most, midőn a zárda feje elhalt? Általában alkudozzék-e, vagy csak rövid szavakkal adja tudtára a szerzeteseknek a király akaratát s aztán sietve visszatérjen a táborba, hogy a megszálló csapatokat azonnal elhelyezze a klastromban?

Esztery az utóbbira határozta el magát. A kolostorban uralkodó fejtelenségből hasznót vélt huzni s jobbnak látta határozó tekintéllyel föllépni, s a barátokat egy bevégzett ténynyel meglepni, semhogy még beyárja-hozzászólásukat.

Most a vallásügyi miniszter Theodosius metropolita-val fog még tárgyalni és kilátásba vehető, hogy ő vele is létrejön a megegyezés.

A Catargiu-kormány vámpolitikája ellen tiltakoztak Bukurestben a nemzeti szabadelvű párt tagjai. Stourdza Demeter, a Bratiano-cabinet legkiválóbb tagja Bratiano mellett és Aurelianu, ugyanazon kabinet közgazdasági minisztere szintén részt vettek a demonstrációban. Bratiano betegsége miatt nem jelenhetett meg.

Ojcow orosz határhelységben az hatóság 41. mulatságból odarándult krakói tanuló internált, állítólag hazafias dalok éneklése miatt.

A római »Corriere Della Sera« megbízható forrásból jelenti, hogy Umberto király és Vilmos császár a nyár folyamán Visconti Madrone herceg vendége lesz az utóbinak a Como-tó partján levő villájában. Vilmos császár ugyanis abbéli óhaját adta kifejezést, hogy Monzába és a Como-tóhoz szeretne menni.

A bolgárok fejedelmét, Ferdinand herceget anyja Clementina hercegnő nevenapja alkalmával a bolgár társadalom minden rétegéből üdvözlöttek. Számos üdvözlő távirat ment a hercegnőhöz, a többi közt a bolgár kormány nevében is. A hercegegasszony, ki Bourboulon udvari marsallja és Grénau grófnő udvarhölgye kíséretében Windsorban Viktória királynőt látogatta meg, utban van Sofia felé, hova ma érkezik meg.

Román lapszemle.

Mikor az országgyűlési 3 nagy párt a Margitsziget felső és alsó részén, amott a szabadelvű párt imposans számában, emitt a mérsékelt és szélsőbal elég szerény számban, bucsulakomát rendezett, elfelejtette meghívni a nemzetiségeket. Ezért most kikapnak a Lensorostól egy vezércikkben (117. sz.) melyet kivonatban olvasóinkkal ezennel megismertetünk.

»A bucsu-lakomát a kormánypárt kezdte, a mely fényes és drága volt, azon czéllal, hogy Tisza miniszterelnök mellett tüntessen. A kormánylapok — a »Gazeta« szerint — a hetedik éig feldicsérték Tiszát a magyarság érdekében végrehajtott ténykedéseirért.«

Talán jobb lett volna, ha a szabadelvű párt lapjai is beállottak volna az ellentáborba és segítettek volna a reactio és radikális pártok lapjainak, melyeknek most a nemzetiségek sekundálnak! A szabadelvű lapok közül leginkább megnehezített a Lensoros ujság a »Kolozsvár«-ra, mert ez azt merte írni, hogy Tiszának sikerült a nemzetiségi mozgalmakat 14 év alatt elfojtani.

Nagyon sajnálja e miatt a »Kolozsvár«-t és osztogatja neki a czimeket, melyek az ő szótárában teremnek s melyeket mi, miután a dolog lényegére úgy sem tartoznak, itt nem ismételünk. A »Gaz.« azt hiszi, hogy a »Kolozsvár« azon állítása, hogy Tiszának sikerült elnyomni a nemzetiségi mozgalmakat a legsúlytöbb itélet Tisza ellen.

»Hallott-e valaha ember ilyent, hogy minisztert, ki 14 évig kormányzott, azért magasztaljanak, mert ezen időt arra használta, hogy a haza lakosainak többségét alkotmányos jogaik gyakorlásától megfoszssa s hogy jogos igényeit az állam közéletében ne érvényesíthessék.«

Esztery egész kíséretével a templomba ment, csendesen helyet foglalva hátul. A templom főhajójában volt az elhunyt apát holtteste magas, fekete lepellel bevont ravatalon. Ott feküdt a zárda-főnök tiszteletreméltó alakja teljes ornátusban, hidegen, csendesen; fejénél voltak méltóságának jelvényei, fekete fátyollal leborítva, míg családi czimere, melyet szintén fekete fátyollal fontak körül, a ravatal másik végén, lábainál feküdt. Magas gyertyatartókban huszonnégy viaszgyertya égett a halott körül, halvány fényt terjesztve a napvilág által homályosan megvilágított templomban — az emberi mulandóság beszélő jele.

A halotti ének elnémult. A barátok félkörbe állottak a ravatal köré, míg a szertartást végző vikárius jelt adott a koporsó fölemelésére. A szerzetesek kara rákezdte a »De profundis«-t, melynek szívet megható hangjai mellett a koporsó az oltár előtt lévő sirboltba bocsáttatott alá.

Most a vikárius gyászbeszédet tartott, melyben felhívta az egybegyűlt közönséget, hogy a szerzetesek kárai szerint, elhunyt főnökük sirboltjánál válaszsák meg annak utódját.

Miután ezen aktus soha sem történhetett meg illetéktelenek jelenlétében, a szónok Eszteryhez s társaihoz fordult, kiknek jelenlétéről eddig nem látszott tudomást venni, felhívta őt, adja elő kívánságát s aztán, ha a klastromot nem is, de a kápolnát hagyja el.

Esztery fölemelkedett, kihuzta kardját, míg emberei, félkörben az oltár felé fordulva, szintén kivonták kardjaikat s köréje állottak.

(Folytatása következik.)

Csak az a tulzás, mondhatjuk ráfogás van ebben a »Gaz.« illetén állításában, a mit a »Kolozsvár« soha sem irt, Tisza sohasem tett. Alkotmányos jogok confiscálásáról 14 év alatt szó sem volt. A románok Naszodon, Fogarason és másutt ép úgy választottak képviselőket, a köztörvényhatósági gyűléseken ép úgy részt vettek, mint a magyarok. Mást beszél Bodóné, mikor a bor árát kéri. A »Kolozsvár« a nemzetiségi mozgalmakról, a »Gaz.« az alkotmányos jogokról beszél. Így vagyunk mi a nemzetiségi lapokkal! Mihelyt sarokba szorítjuk őket, egy róka-ugrással átszöknek a kerítésen s ott egyebet kiabálnak. Így a »Gaz.« is mai vezércikkében, melyben a ferdítések után így kiált fel: »Valóban ezt Tisza tette. Azonban minő eszközökkel és minő áron tette?« Tehát Tisza megfosztotta az ország lakóinak többségét alkotmányos jogainak gyakorlásától és ezt minő eszközökkel s minő áron! Ez aztán meg van keményen mondva! Innen aztán csak egy bakugrás kellett a Margitsziget alsó feléig, hol Horánszky dörgedelmeiben gyönyörködhesék s hirdethesse azt az elkeseredést és elégtelenséget, mely a nem magyar nemzetiségek között a durva és mostoha bánásmód miatt uralkodik. Nagy öröme szolgál azonban az, hogy még a Kolozsvár sem állítja azt, hogy valamelyik nemzetiség meg volna itt elégedve a dolgok mostani kifolyásával.

Mikor és hol lehetne nemzetiségi pártot, mely pl, az uniót tagadja, kielégíteni? Erre bizonyosan senki sem vesztegeti idejét. Hát a külföld mit mond, nem a margit szigeti tősztokhoz, hanem Magyarország magyar jellegéhez?

A »Gazeta« szerint a legnagyobb ámitás az, hogy egyének tekintse ezt, mint a mi valójában. Ez elég czifra szővirág, ilyent eleget rakhatnak zsebre a »Gaz.« olvasói. Magyarországot a külföld annak tekintti, a mi valójában ezer év óta, — t. i. Magyarországnak. Tudjuk, hogy nem így érti a »Gaz.«, de mi sem akarjuk úgy érteni mint ő s így nem árulunk így gyékényen.

A »Gaz.« hite szerint, mely megegyezik a mérsékelt és szélsőbal nézetével, Tisza neve nem arany-, hanem fekete betűkkel lesz a történelem lapjára följegyezve. Azonban még sem ugyanazon ok miatt. A mérsékelt és szélsőpárt nem tartja Tiszát elég erős magyar miniszterelnöknek, a »Gaz.« pedig igen kemény magyarnak hirdeti. A »Gaz.« tehát az országos pártokon kívül áll s így szemben a magyar nemzettel, Tisza, Apponyi, Irányi. Tessék választani! Hát Moccsáry mit vétett? Ezt már régen elválasztotta, meg is keresztelte fehér hollónak, de ennek se látta nagy hasznát.

A margit-szigeti lakomából sem jutott egyéb neki, mint hideg zuhany, hogy ne égjen a nagy felhevítésben.

Czenkalji.

Hatósági állatvédelem.

Brassó megye törvényhatósága szabályrendeletet alkotott az emberi táplálékul szolgáló kisebb élő állatok szállítási módozataira nézve. Közérdekességénél fogva közöljük e szabályrendelet legfontosabb intézkedéseit, melyek a következők:

1 §. Az eladásra szánt, Brassóba hozott bárányok és gödöllyék (kecskék) közül csak kettőt, kisebb szárnyas állatokat pedig csak négyet szabad lábán összekötve szállítani vagy vinni (hordozni). Libák és pulykáknak, vagy más nagyobb majorságoknak ha egy párnál több van, összekötött lábbal való szállítása tilos s ezek csak a szárnyaik alatt fogva hordandók.

2 §. Borjuk, bárányok és gödöllyék (kecske-olók) szállítása az 1 §-ban meghatározott mennyiségén felül csakis fedett és olykép szerkesztett szekerekben van megengedve, melyekben ezen állatok lábainak megóvása céljából kifogástalanul készültnek kell lenni, s azok oldalain vagy fenekén lyukak, vagy nyílásoknak (hézagok) lenni nem szabad. A szekéroldal felső két harmad részének deszkái vagy lécei közt oly megfelelő szélességű hézagok hagyandók, hogy az állatok kívülről láthatók legyenek és a levegő átjárhasson.

3 §. Mindennemű majorságnak az 1. §-ban meghatározottnál nagyobb mennyiségben való szállítása csakis oly ketrecekben vagy kasokban történhetik, melyekben a majorság kívülről jól látható s elkülöníthető.

4 §. A borjuk, bárányok és gödöllyék (kecske-olók) szállításánál állategészségügyi szempontból az 1888. évi VII. t. cz., illetőleg ugyanazon évi 40,000 szám a kibocsátott végrehajtási utasítás határozmányai szem előtt tartandók.

Ezen határozmányok be nem tartása kihágást képez s az azok ellen vétők 1 frttól 20 frtig terjedhető pénzbírsággal, vagy behajthatlanság esetében 6 órától 48 óráig terjedhető elzárással büntetendők.

A szász-ernyei tűzvész.

Szász-Ernye, 1889. jun. 1.

Ki ne olvasta volna a »Brassó« 59. számában azon szerencsétlen tűzvész leírását, mely 70 lakóházat és 78 gazdasági épületet, a község módosabbjainak összes ingatlanait s ingóit tönkre tette?

Hetven család lett földönfutóvá, nélkülözve egy kis helyecskét, hova fejöket lehajtsák. A házak helyét ma már csak földalatti kalibák jelölik, hova a szerencsétlenek meghúzták magokat — a legnagyobb nyomorban, ruha s élelem nélkül kinlódva.

Hála legyen a jótékony lelkek kegyességének, kik siettek enyhíteni a pillanatnyi nyomort.

Gróf Bethlen Gábor főispán ur ő méltósága, ki mindenütt a legelső, a hol jótékonyaságról van szó, azonnal kieszközölt 300 frt segélyt a nagyméltóságu belügyminiszteriumtól. Engedje ő méltósága, hogy itt a nyilvánosság előtt mondjunk egy községünk, mint különösen a szerencsétlen tűzkárosultak nevében hálás köszönetet nagy- s nemeslelkűségéért.

Erzsébetváros sz. kir. város közönsége 100 véka törökbuza-lisztet adott, a melyet Török Ferencz városkapitány, Szenkovics Zakor s Iszaj Gergely urak közvetlen osztottak ki a károsultak között. Fogadja a nemes tanács ezért hálás köszönetünket azon alázatos kérés kapcsán, kegyeskednék a »Brassó«, mint megyénk hivatalos közlönye, hasábjain közzétenni a nemesszivű adakozók neveit, hogy tudják a szerencsétlenek, kihnek tartoznak hálával és köszönettel.

További kegyes segélyt nyújtottak: Kimpian István erzsébetvárosi gr. kath. esperes ur 8 véka törökbuza-lisztet, Holdvilág községe 17 véka gabonát s 1 frt 20 krt; Kund községe 8 véka törökbuza s ruhanevet. E segélyek május 26-án osztattak ki a 33 legszegényebb károsult között, — fogadják a nemeslelkű adakozók hálás köszönetünket.

Hálás köszönet illeti hilibi Gál Domokos alispán ur ő nagyságát, a ki a megyei kölcsönös tűzkárbiztosító alaphoz Derzi János főszolgabíró ur gyors felterjesztése alapján, azonnal kiutalta az ott biztosítva volt négy gazdának — Diák Juon, Szinku Thoma, Todórán György és Szász Nekulaj — 1043 frt 47½ krra biztosított károsszeget, a mivel azonnal segítve lön rajtuk. Az első szükség pillanatában pedig az alispán ur azonnal kiutalt mindegyiknek 50 frtot, be sem várva a hivatalos jelentést.

Fogadja egy az alispán ur, mint a főszolgabíró ur hálás köszönetünket: most a veszély és szükség perczében volt leginkább alkalmunk meggyőződni arról a nemeslelkűségről, melylyel a főispán ur ő méltósága, az alispán ur s főszolgabíró ur a megye minden lakosa iránt, vallás és nemzetiségkülönbség nélkül viselnek. Áldja is meg Isten kegyességükért.

A leégettek közül 10 egyén az Adria biztosító társulatnál volt biztosítva, melynek ügynöke a kárt 1417 frt 90 krtban kifizette, levonva 232 frt 10 krt azon czímen, hogy az épületek már régiek voltak. A nyomor idejében a 232 frt is sok pénz lett volna! — 23 egyén a »Phönix«-nél volt biztosítva. Ennek eljárása a legnagyobb mérvben megbotránkoztató, mely két egészen ismeretlen egyént küldött a községbe kárfelvételre, kik ott a legnagyobb önkényt tanusították, egyetlen ismerős lélek közbevonása nélkül közönséges madzaggal eszközöltek méréseket az épülethelyekről s végül a biztosított összegnek még felét sem állapították meg. A kárvallottak azonnal jelentést tettek erről Derzi János főszolgabíró urnak, ki táviratilag s később levélileg is fordult az intézet budapesti igazgatóságához jogorvoslatért, a honnan még máig sem jött válasz.

A község előjáróság:

Wass István,
körjegyző.

Sonku Vaszi,
főbíró.

Tanügy.

A brassói állami középkereskedelmi és faipariskola 1888/9-ik tanévi évről vizsgálatainak sorrendje.

a) Kereskedelmi iskolában.

Junius 15-én d. e. 8 órától I. osztály: kereskedelmi isméből, keresk. számtan, természettan és meny-nységtanból. Jun. 17-én d. e. 8 órától II. osztály: magyar, német, francia és román nyelvből. Jun. 17-én d. u. 3 órától I. osztály: vegytan-földrajzból és történelemből. Jun. 18-án d. e. 8 órától II. osztály: könyvvivianból, kereskedelmi levelezésből, nemzetgazdaságtanból és kereskedelmi számtanból. Jun. 19-én d. e. 8 órától I. osztály: magyar, német, francia és románnyelvből. Jun. 19-én d. u. 2½ órától II. osztály: meny-nységtanból. Jun. 21-én d. e. 8 órától II. osztály: váltójogból, áruisméből, földrajzból és történelemből.

b) Középfai ipariskolában.

Junius 21-én d. u. 2½ órától I. osztály szám- és mértanból, ábrázoló mértanból, magyar nyelvből,

növénytanból; I. és II. osztály természettanból, II. osztály: alaktalanból. Jun. 22-én d. e. 8 órától III. osztály: nemzetgazdaságtanból II. és III. osztály szerkezetanból, technológiából és leíró géptanból, III. osztály: könyvvitelanból.

Junius 26-án kereskedelmi iskolai III. osztály szóbeli záró (érettségi) vizsgálata.

A vizsgákra a t. szülőket és érdeklődőket tisztelettel meghívja

Az igazgatóság.

Iskolai vizsgálatok. A dicső-szrntmártoni állam elemi fiu-, leány- és polg. leányiskolákban az 1888—89. iskolaévi vizsgálatok és záró-ünnepélylyel kapcsolatos jótékony czélú táncmulatság junius 16. 20. 21. 22 és 23-ik napjain tartnak meg. A záró-ünnep műsora következő: 1) Ének az elemi leányiskola növendékei által. — 2) Megnyitó-beszéd a gondnoksági elnök által. — 3) Szavaltat, Durugy Anna, elemi isk. növ. által. — 4) Ének az elemi fiúisk. növendékei által. — 5) Szavaltat, Kovács Péter, elemi isk. növ. által. — 6) »A hársfa« Schubert F.-től, éneklék a polg. leányisk. növendékek. — 7) Jutalmak kiosztása. 8) Szavaltat, Deák Etelka, polg. isk. növ. által. — 9) »Pirosodik« népdal, éneklék a polg. isk. növ. — 10) Igazgatói záróbeszéd. — 11) Ének a növendékek vegyes kara által.

Helyi és vidéki hírek.

Lapunk tisztelt olvasóinak boldog ünnepeket kívánunk.

Személyi hírek. Brassóvármegye közszeretében és tiszteletben álló főjegyzője, Kisborosnyói Tompa Sándor, sok évi, megszakítás nélküli, terhes szolgálat után, megrongált egészsége helyreállítására két havi szabadságra indult. A főjegyző ur ma megkezdett szabadságidejének nagyobb részét Borszéken fogja töltetni a honnan, hogy teljesen egészségesen, ujult erővel térjen vissza, velünk együtt megyénk minden rendű s rangu, vallásu s nemzetiségű lakója szívből óhajtja.

Koronázási ünnepélyt rendezett állami főrealiskolánk, mint minden évben, az idén is Ő felsége, dicsőségesen uralkodó királyunk koronázásának 22. évfordulója alkalmából ma d. e. Az ünnepély 9 órakor kezdődött szép számu vendég jelenlétében. Megnyitotta a tanuló-ifjúság által igen szép praeczitással énekel »Hymnus«. Majd Rombauer Emil igazgató tartott sikerült emelkedett hangu megnyitó beszédet, a melyet Kocsis Béla tanuló csinos, kellő hanglejtéssel előadott szavaltat: »A hazáról« (Petőfi) követett. Most dr. Mika Sándor tanár foglalta el a felolvasó asztalt régi kútfők nyomán ismertette kellemes modoru előadásában egy XVI. századbeli koronázást. Végül a tanuló ifjúság szép összhangban énekelte el a »Szózat«-ot. A közönség a piécek mindegyikét zajosan megtapsolta.

Tekintetes városi tanács! A sétáló közönség instál alásan még néhány padot a nyugdíjintézet előtti parkhoz. Négy pad oly nagy helynek s annyi embernek nem elég.

Egyházi zene. A brassói belvárosi rom. kath. plébániatemplomban a pünkösztüi ünnepeken Jaschik Gyula karnagy vezetése alatt következők adnak elő: Vasárnap d. e. 10½ órakor mise vegyes ének- s zenekarra Horáktól; gradualehoz »Isten légy nekem irgalmas« — bariton-ária Mendelssohn »Paulus« oratoriumából, (bariton-solo Popovici Miklós tanár ur); offertoriumhoz »Domine Deus salutis meae« sopran-s heggedü-solo zenekar kísérettel Diabellitől (sopran-solo Rosenkranz Mari k. a., heggedü-solo dr. Matyeka Károly ur); »Tantum ergo« heggedü-soloval a karban Koschtól. — Hétfőn, d. e. pont 10 órakor: »Ünnepi mise« énekkarra s fuvó-harmoniára Obersteinertől; gradualehoz: »Inclina domine aurem tuam«, sopran-solo orgonakísérettel Zierertől (sopran-solo Lobenstein urnő); offertoriumhoz: »Esto mihi in Deum« sopran- s vadász-kürt-solo Weisztől (sopran Adamné urnő, vadász-kürt Thiele ur).

Katonai csejllővészet lesz ma d. u. fél 6-kor a szász lövöldében, mely alkalommal a teljes katonai zenekar fog közreműködni. E csejllővészethez a tisztikar ez uton hívja meg a közönséget.

A debreczeni gazdasági tanintézet Brassóban. A debreczeni gazdasági tanintézet holnap, vasárnap este 8 óra 32 perczkor érkezik városunkba, hol a magyarság nevében Koós Ferencz kir. tanácsos tanfelügyelő fogja őket a pályaudvaron üdvözölni. Nagyon óhajtható volna, ha e fogadtatáshoz mennél többen kifáradnának a pályaudvarba, ezzel is bebizonyítva, hogy szívesen látják a vendégeket. Hétfőn reggel 6 órakor a vendégek a Czenkre mennek, a honnan fél tíz órára lejöve, megtekintik a lövöldét, melynek vendéglőjében reggeli lesz. Innen körsétát tesznek a városfalak mögött, majd fél 12 órakor meglátogatják

a fekete templomot és ág. ev. (szász) könyvtárt. Fél 1 órakor társasbéd lesz az »Europa« nagytermében étlap szerint. Nagyon óhajtható volna, ha ez ebédén magyarságunk számos tagja venne részt, itt ismerkedvén meg a vendégekkel. Délután 2 órakor kirándulás lesz Hétfaluba, hol a vendégek szintén szívélyesen fogadtatnak, a honnan este térnek vissza. Kedden d. e. 9 órától kezdődik meg fog tekintetni a Scherg féle posztó-, Dück féle börgyár s egy helybeli petroleum gyárat. D. u. 2 órakor ismét tovább utaznak Fogarasra. Erős meggyőződésünk, hogy a brassói magyarság hagyományos vendégszeretete kellemessé teendi e kedves vendégek rövid itt tartózkodását.

A brassói rom. kath. főgymnasium szebb jövő elé néz: a státus teljesen átveszi ez intézetet, melynek új épületet szándékozik már jövőre emelni. Az eddigi iskola-fentartó brassói egyháztanács vagyonával együtt adja át a státusnak.

Ezek is vendégek! A csiki anyókák vendéglátóba jöttek Brassóba. Szent Kleofás, minő karaván! De azért még sem vándorczigány! Hanem csak csiki anyókák, kik eljövénnek Brassóba, az ő kedves leányait, no meg gazdáik erszényét megnézni. Hiába szegényeknek ez a Pünkösdjük.

Posta kedvezmény. F. évi junius 1-től kezdve értéknélküli mintaküldemények után 50 grammig 2 krl 50—250 grammig 5 krnyi porto fizetését rendelte el a szakminiszter. Eddig általában 5 krt kellett fizetni.

Talált óra. A Brassóból Derestyére vezető uton Fekete József hosszafalusi pékmester egy réztokban lévő órát talált. Tulajdonosa tőle átveheti.

Templomszentelés. A segessvári ujonnan épült, díszes kis ev. ref. templom felszentelési ünnepe junius 23-án lesz, melyre az erdélyi ev. ref. püspök, Szász Domokos, Segessvárra érkezik. A felszentelési ünnepélylyel kapcsolatosan hangverseny is fog rendeztetni.

Értelemzavaró sajtóhiba csuszott be lapunk mult számának irodalom rovatába, a melyben Spaller József tanító házagpótló, kitűnő művecskéjéről emlékeztünk meg. Ugyanis utolsó sorában »ajánljuk az elemi iskolai tanítók figyelmébe« h. ez állott: tanulók figyelmébe. Habár e hiba az első pillanatra is sajtóhiba gyanánt tűnik fel, mégis sietünk azt helyreigazítani, ismételtén ajánlva a szakmájában kitűnő művecskét a tanítók figyelmébe.

Közigazdaság.

Hetivásár. A tegnapi hetivásár ismét jó közepes volt. A gabona-árak 10—20 krral hanyatlottak. A szárnyas állatok hozatala tetemesen növekedett, nemkülönben a tenyészmalacoké is. A piac erősen volt látogatva a vidék által.

A gabonapiacson az árak következőkép alakultak: Buza 5-10—5-30 frt, rozs 3-10—3-30 frt, árpa 3-10—3-50 frt, zab 2—2-30 frt, törökbuza 4—4-30 frt, lencse 5—10 frt, borsó 5—6 frt, fekete borsó 6 frt, paszuly 6 frt.

A baromfivásár sokkal nagyobb volt, mint az eddigi idei hetivásárokon, árai következők voltak: — Csirke 40—70 kr, liba 2—3 frt, kacsa — kr, páronként, malacz 2—4 darabonként. — Tojás 13 darab 20 krért.

A husárok a lefolyt héten következőkép alakultak: marhahus 36 kr, sertéshus 44 kr, borjúhús 32—40 kr, faggyu 22 kr, olvasztott zsir 76 kr, olvasztott faggyu 31 kr. klgr.-ként.

Tűzifa árai változatlanok.

(242) 1—7

Cs. és kir. szab.

Riunione Adriatica di Sicurtà
Triesztben.

Alapított 1838-ban

Biztosítási alap 26 millió.

A magyarországi osztály intézője:

bárá Podmaninczky Frigyes.

Fentebbi biztosító intézet, mely 51 éves fennállása óta 141 milliót fizetett ki károkból, minden városban és községben fő- s kerületi ügynökségek által van képviselve, biztosít a legelőbb díjtételek mellett tűz, szállítás és jégkár ellen és az emberek életére a legkülönbözőbb kombinációk szerint.

Az »ADRIATICA« biztosító társaság vezérügynöksége

Képvisele Brassóban

Novotny Ad. Károly
által

Nagy-utca.

Erdély részére Kolozsvárt:

Szekula Ákos,
vezérfelügyelő.

Kiss,
titkár.

Társzerkesztők:

— Nagy-Küküllőmegye részéről Horváth László (Segessvár.)
Kis-Küküllőmegye részéről Gyöngyössi István (D.-Szent-Márton.)

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Szterényi József.

- BCU Cluj-Napoca.